

העפלה – זאב בלגלי

השנה שנת 1946. שנה לאחר הניצחון על הנאצים. ואני, עודני במדי הצבא הרוסי, מגיע לעיר ביאליסטוק כדי לפגוש את אמי ואת אחותי ניצולות השואה.

הימים ימי התפרעויות, אין בטחון בעיר ואין בטחון מחוץ לעיר. כנפיות של פולנים מתנפלים על רכבות ורוצחים יהודים וחילים רוסים.

אני עולה על רכבת בדרכי לעיר הגדולה לודז', ובנס ניצלתי מידיהם של הפורעים.

הידיעה על רצח יהודים הגיעה לאמי ואחותי (ולכל יהודי ביאליסטוק בקיץ 1946) ועוברות עליהן שעות רבות של חוסר וודאות, פחד וצער.

כשחזרתי בשלום הוחלט על עליה מידיית מפולין לארץ ישראל.

אנו מצטרפים לקבוצת עליה של תנועת "דרור" ומחכים לתור. המדריך של קבוצתנו הוא גיסי היום.

הדרך הראשונה היא מביאליסטוק לעיר שצ'צ'ין, על גבול פולין-גרמניה. שוב סכנה בדרכים, ביקורות. אך הגענו לשם לקיבוץ מארח, ומצפים להמשך הדרך. אנו מצוים להתחזות ל"רפאטריאנטים גרמניים", כלומר ליהודים פליטי גרמניה, שחוזרים למולדתם. אסור לנו לדבר כל שפה שאינה גרמנית – יידיש. על הגבול אנו עוברים את הריסוס ב.ד.י.ט. – בפעם הראשונה בחיינו, נבהלנו. אבל אחר כך התרגלנו.

משצ'צ'ין אנו נעים ברכבת מיוחדת ומגיעים לעיר פירזן, בתחום שליטת האנגלים. (גרמניה הייתה מחולקת אז ל 4 אזורים כיבוש). האנגלים מתנגדים לעליה לארץ ישראל ואנו נדרשים לא לדבר על כך. בעיר הזאת (על גבול הולנד, באזור הריין), נתמכנו על ידי ארגוני צדקה יהודיים וחכינו להמשך הדרך.

המטרה: לעבור מן האזור האנגלי לאזור האמריקאי.

אנו מתחזים כטיילים יהודיים הרוצים לבקר במחנה ההשמדה ברגן-בלזן (רבים עשו כך). בדרך, בעיר הגדולה הנובר, מחכים לנו חיילי הבריגדה היהודית מארץ ישראל, מעלים אותנו למשאיות ענקיות להובלת בהמות. ומלווים חיילים, אנשי הבריגדה, אנו עוברים את הגבול ומגיעים לגרמניה, לאזור הסן, ולמקום בו נמצא מחנה ושמו הס ליכטנאו.

אנו מצטרפים לקיבוץ, עובדים, משתלבים ואפילו נהנים. אבל חברינו נמצאים במקום אחר, במחנה גדול הנקרא פוקינג, לא רחוק ממינכן. אנו מגיעים לשם בסתיו 1946.

המחנה שוקק חיים, כולם עובדים, לומדים, מתכוננים להמשך ההעפלה. הצו הגיע.

מביאים אותנו למחנה קרוב לאלפים הטירוליים, קרוב לגבול האוסטרי. מיד לאחר חג הפסח אנו מגיעים ברכב עד למקום באלפים. משם עלינו לצעוד ברגל במעלה האלפים לכיוון האזור האמריקאי של אוסטריה. הדרך הייתה קשה ומסוכנת לצעירים כמונו. אך אתנו הייתה גם אמא, ניצולת שואה, והיא נאלצה להתמודד עם הקשיים ולעשות את הדרך. הירידות היו קשות יותר מהעליות.

משם הגענו לאזור הצרפתי של אוסטריה והמעבר לאזור האמריקאי היה כרוך בגניבת גבול, בתכסיסים ובהתחזויות – שעל כל אלה שלטו אנשי "הבריחה" המדריכים והמנהיגים.

מן האזור האמריקאי, ליד העיר ויינסברוק, עברנו ברגל את האלפים הטירוליים ונכנסנו לאיטליה, סמוך לחג השבועות תש"ז 1947.

באיטליה היינו במחנה מעפילים נונטלה, ליד העיר מודנה. חכינו לתורנו לעלות לספינת מעפילים. חכינו עד לאוקטובר 1947.

הגיעה הוראה שהאניה המיועדת לנו היא אקסודוס, "יציאת אירופה".

הביאו אותנו לעיר הנמל ג'נואה ודחסו כ 400 מעפילים לזילה קטנה, תוך מחשבה שזה יקח ימים מעטים.

בינתיים גילו האנגלים את הסוד, ו"הברחה" שינתה את מסלול האניה, שהופנתה לצרפת. ואילו אנחנו נשארו בג'נואה זמן ממושך, עד שהעבירו אותם למקום שנקרא קסטל-גנדולפו, עיירת הקיט של האפיפיור. משם לחוף שמם כ 100 ק"מ צפונית לרומא.

בליל דצמבר 1947 היינו צריכים לעלות לספינת הדיג הקטנה (היינו 540 מעפילים). סיפורה של ספינתנו נמצא בספרה של עדה סירני "ספינות ללא דגל", ואולי בעוד ספרים.

בספינה הוכנו תאים בדומה לתיבת נח. צפיפות, דוחק, ריחות לא נעימים – כל זה במשך היום. בלילה עלינו לסיפון ונשמנו אוויר צח ונעים. הקאות, מחלת ים (אמי הייתה מחוסרת הכרה) לא קלקלו את מצב הרוח ואת השמחה לסוף דרך ההעפלה.

שם האניה שלנו היה צריך להיות "תגבורת", אולם בדרך הגיע שדר (האלחוטאי בספינה היה פלמ"חניק מקבוצת "הגדעונים" שהיו מלווי ההעפלה מטעם הפלי"ם) לקרוא לספינה בשם "אומות מאוחדות" כדי להפעיל לחץ מוסרי על אנגליה המפריעה ולוחמת בהעפלה. הספינה הייתה מוסווית כספינת דיג ומטוסי הסיור לא זיהו אותה. 7 ימים היינו בים.

באותם ימים תפסו האנגלים שתי אניות מעפילים גדולות עם 15,000 מעפילים והם היו מאוד עסוקים בהם.

מאותה סיבה הצליחה ספינתנו להגיע לחוף נהריה ב 01/01/1948 בצהרי היום. רב החובל שלנו היה אותו רב חובל שהמשורר נתן אלתרמן כתב עליו בשירו "נאום תשובה לרב החובל האיטלקי".

האלחוטאי שלנו היה בקשר עם הפלמ"ח בנהריה. מעל הסיפון ראינו בחורים רצים לחוף, פושטים בגדיהם וקופצים לים, כדי לעזור לנו לרדת. רבים מתברינו קפצו לים, אחרים ירדו באומגות. ואילו אנו, בגלל אמא, ירדנו לסירות "הפועל נהריה" והגענו לחוף.

בדרך הגישו לנו נשות נהריה עוגות, יין, והעלו אותנו לרכבים קלים, טנדרים, ופיזרו אותנו בסביבה. אותנו הביאו לשבי ציון, וב 01/01/1948 ישנו במיטה מוצעת והתכסינו בשמיכות פוך.

למחרת, בשבת, הלכנו עם המארח לבית הכנסת בשבי ציון ובירכנו ברכת "הגומל".